

ORJUNA

NACIONALISTIČNI ORGAN.

NAROČNINA: za Jugoslavijo: za tri mesece 12—Din.; za celo leto 48—Din.; za inozemstvo je dodati poštino. Ogledi po ceniku. — Pesamezna štev. stane 1 Din.

LASTNIK IN ODGOVORNI UREDNIK INŽ. F. KRANJEC.
IZHAJA VSAKO NEDELJO!

REDAKCIJA IN ADMINISTRACIJA: Arena Narod. doma.
Rokopisi se ne vračajo. — Anonimni dopisi se ne sprejema.
POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Tovariši! Pozivljamo vas, da se strogo držite discipline. Za vsak samovoljni nastop odgovarja član odboru. Živimo v dobi organiziranja, vsaka akcija nam delo v tej smeri otežuje. Ne spravljajte nas z nepotrebnimi avanturami v zadrego! Ne otežujte nam organizatornega dela! Oblasni odbor Or.juna. Ljubljana.

Cirilova tiskarna.

Povsod na svetu se izdajajo, nezvesti državljani obežajo ali so obsojeni na dosmrtno ječo. A pri nas? Dovolite mi, da se ne dotikam te krvave naše rane.

Ali samo vprašam: Kdo ni dolžan namlati besnega psa, če se zakadi nan in ga hoče smrtno ugrzniti? Kdo bo zameril poštemu človeku, ako s »kuburo« ali nožem požene razbojnika, ki hoče navaliti na njegovo hišo, a ne čaka, — da ga bodo oropali in ubili — dokler ne pridejo na pomoč javni redarji, ki so medtem sladko spali in dremali?

Don Juraj Biankini.

Tako naš član, duhovni oče, ki mu je sneg starosti pobelil glavo, čigar srce pa v mladenški gorečnosti utripa za naš narod. Tako on, ki je celo življenje deloval nesebično, da se ustvari naša država v srečo in čast narodu našemu.

V celi Jugoslaviji bi težko našli časopis, kateri bi imel več zaslug na današnjem stanju v naši državi, kakor jih ima časopisje, ki se tiska v Cirilovi tiskarni. Z uprav sadiščno naslodo je to časopisje razdralo vse ono, kar je bilo ustvarjeno s krvjo in nebrojnimi žrtvami naših najboljših. Potvarjanje laži, obrekovanje vse, vse je bilo temu časopisju do vrha, da je vzbujalo nerazpoloženje v Jugoslaviji. Varna ni bila niti oseba na čast, niti privatne razmere pred temi reptili. Prizanašalo ni komur, nič mu ni bilo svetega, nič nedotakljivega. Štiri dolga leta po preobratu le sejal vsko plemensko in strankarsko mržnjo, podžigalo brata proti bratu v zaslepljeni strasti. Koliko korja je izšlo iz te kovačnice mržnje in razdora!

V tej trdnjavi gospodujejo ljudje v posvečeni obleki, gospodujejo oni, ki so sprejeli vzvišeno misijo Onega, ki je za svoj evangelij daroval svojo življenje. Ta evangelij pravi: »Ljubi svoega bližnjega kakor samega sebe.« Toda ti gospodje so pozabili na ta evangelij, oni ljubijo le samega sebe in v tej brezmejni sebičnosti pozabljajo na svojega bližnjega. Mar je tako delal Sin božji, kakor delate vi! Pokažite nam samo eno mesto njegovega evangelija, kjer on hrvatske brata proti bratu. Mi pa vam

Ljubo D. Jurković:

Preporod našega naroda.

Naše narodno edinstvo je popolnoma naroden proces: proces katerega ne more preprečiti nobena sila, ne notranja, ne zunanja; ne Nemci, ne Madžari ne Italijani, ne avtonomisti, ne Radić in tudi ne revizija Vidovdanske ustave, katera dela na to, da naša država ne bode močna, edinstvena in moderna; tega ne bode preprečila tudi ona revizija ustave, katera deluje na to, da bi živel naš narod še nadalje razdeljen, ter da svoje energije in sposobnosti deli s tremi.

Mi hočemo revizijo ustave, ampak tako, katera nam bode dala še večje garancije za državno edinstvo, katera nam da eno ime in bo-

takih mest pokažemo na tisoče v vašem časopisu, poslušamo jih lahko v skoro vsakem hramu, ki se je zidal v imenu Njegovega evangelija v čast in slavo Njegovo. —

Vi farizeji zavijate oči in zahtevate od nas to, česar sami ne delate. Vi sejete vihar, ni čuda, da žanjete orkan. —

Tudi mi imamo evangelij in ta evangelij je star in njegovo kraljestvo je od tega sveta. Za ta evangelij so položili tisoči in tisoče svoje življenja na oltar. Tisoči in tisoči so bili zaradi njega zasramovani, tepeni, zapirani in prestali so neznosne muke. Ti časi niso da več, mi vsi smo to videli in lahko svedočimo. In iz tega trpljenja je vzrasla Jugoslavija, mi vsi smo jo videli pred seboj. Naš evangelij nam nalaga, da jo branimo, da za njo žrtvujemo vse, tudi življenje svoje, kakor so to storili naši mučeniki. Ta evangelij nam nalaga, da v slučaju, kjer ni druge pomoči rabimo tudi silo.

Štiri dolga leta ste vi uničevali to, kar so naši mučeniki zgradili. Vi ste to v slepi strasti uničevali in pri tem niste pomislili, da škodujete sami sebi. Pri tem delu vas je ščitila ona država, si ste jo uničevali, ščitila vas je celo z imuniteto. Pri vas so vse pojmi pomešali, vi ste razdirali vse vprek vam je bilo vse dobro, samo da služi razdiranju.

Vse klerikalno časopisje nas obdolžuje, da smo mi demolirali Cirilovo tiskarno. Kdo je to storil, bodo ugotovile oblasti, to ni naša stvar. Mi izjavljamo na tem mestu, da tega čina ne odobravamo, to na le radi tega, ker so se tudi v tem slučaju pomešali pojmi. Mesto da se je kazenovalo krivca, je kazenovala tiskarno, potem katere se vrši zločinsko razdiralno delo. Ugotavljamo pa, da je mera polna in pozivljamo odgovorne faktorje, naj vendar že enkrat prenehajo s hukanjem, naj začnejo razlikovati med državo in vlado. Posamezni ekstremisti se ne da o krotiti in drugič se lahko zgodi, da bodo kaznovali krivce, če jih čuva ali pa ne čuva poslanska imuniteta. Kam nas to privede leži na dlani. Kdor čita naš list, jasno vidi, da mi ne propagiramo mržnje in pobojev. Dovolj smo občutili vone na svoji lastni koži. Mir, svet mir želimo, toda pripravljeni smo vedno na obrambo.

Oblasni odbor Or. ju. na. Ljubljana.

Naše narodno edinstvo zahteva: 1. zgodovinsko - ekonomska potreba; 2. geografska pozicija; 3. socialno - ekonomska podrejenost in ugroženost.

Naše narodno edinstvo zahtevalo razni socialni, ekonomski, politični in kulturni razlogi. Radi tega nam je potrebna in tudi mi hočemo močno, moderno ure eno državo.

Razen ostalih zaprek pri ustvarjanju našega narodnega edinstva, zavzema prvo mesto to, da narod sam ni nacionalen. Radi tega ni pri nas ljubezni za državo, niti vere v njeno moč in bodočnost. Zato pa gre pri nas marsikaj tako, kakor ne bi moralo iti.

Mi jugoslovanski nacionalisti hočemo preporod vsega naroda. Ta preporod pa pride s širjenjem nacionalne in državne zavesti.

Ze davno smo vedeli, da je »nacionalna družba nemogoča brez nacionalne države«. Torej nacionalna država obstoji, treba je ustvariti le še nacionalno družbo. Pravo nacionalno društvo mora biti prožeto s pravimi socialnimi idejami, ustvariti mora socialno pravico, razliko slojev mora ublažiti, urediti in stopnjo eliminirati. Globoko smo uverjeni, da more edino društvo, katero je v resnici nacionalno, rešiti ureditev vseh nacionalnih problemov, kateri se nahajajo med narodom.

Radi tega organizira »Or una« vse one sile, katere hoče delovati na tem, da prenese našo družbo v temelju, da ga nacionalizira v pravi smislu te besede.

Jasno je, ko bode naša družba nacionalna, tedaj bode tudi naša država močna naše narodno edinstvo bode ustvarjeno in naša kultura se razvije do najvišje stopnje. Tedaj bomo dali človeštvu to, kar smo mu dolžni.

Če bi delali drugače, ali če bi nič ne delali, tedaj bi pronašli, zgledili bi in bili bi človeštvu na kvar in škodo. Vsakdo izmed nas in naših potomcev bi se čutil nesrečnega in nezadovoljnega. Kaj hočete zapustiti svojim potomcem ležega in boljšega, nego je velika nacionalna kultura in močna napredna in moderna nacionalna država, kjer vlada en jezik, eno srce in ena duša.

Ta občutek, to zadovoljstvo naj nas vzbudbuja na delo, naj nas v delu navdušuje, naj nam bode nagrada za naš trud.

DR. J. STEFANČIČ:

Potreba enotne nacionalistične nadsrankske fronte.

Narodno in državno jedinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev je izraženo in uzakonjeno v Vidovdanski Ustavi. Vidovdanska ustava je zrušila vse plemenske ograje, v njej je postavljen temelj jedinstvene države, v kateri je vsem trem delom naroda kakor tudi vsem družabnim slojem dana možnost, da se razvijajo in izpolnjujejo na vseh poljih ljudskega delovanja, posebno pa na gospodarskem, političnem, socialnem in kulturnem. Ustava je izglasena in dočena zakonodajnim potom po večini ustavotvorne skupščine, izvoljene na podlagi enotnega volilnega reda. Tega historičnega dejstva ne more izpodbiti trditve, ki kozvanega Hrvatskega bloka, ki na čelu z Radićem ustavi odreka pravnoveljavno moč radi tega, ker večina hrvatskih političnih zastopnikov ni sodelovala pri njenem donošenju. Nasprotno so baš hrvatski blokaši najmanj kompetentni in upravičeni izpodbiti in kritizirati ustavo, to pa iz jedinstvenega razloga, ker kot mandatorji hrvatskega ljudstva, izvolje-

ni na osnovi že omenjenega enotnega volilnega reda, niso storili svoje poslanske dolžnosti in se niso udeleževali ustavnega boja v ustavotvorni skupščini. Odgovornost radi te abstinenčne politike leži na njihovih plečih in zgodovina jih bo obsodila.

Toda naš notranji položaj postaja vedno bolj zapleten ne samo radi tega, ker tkzv. Hrvatski blok ustave sploh ne priznava, marveč še vsled tega, ker tudi druge stranke in strankarske struje naravnost kričijo po reviziji ustave. Sploh se vsa sedanja volilna kampanja suče okoli tega demagoškega gesla. Značilno je zlasti to, da se je celo vladna radikalna stranka, kot nosilka Vidovdanske ustave razcepila v ustavoverne radikale (Pašić) in v revizionistične neodvisne radikale (Protić). Iz tega razloga pa se je razdvojila tudi bivša najmočnejša demokratska stranka v ustavoverne pristaše Pribečevića in v revizioniste Davidovića, dočim so se od te stranke docela ocepili naprednjaki in liberali. Ta pojav v demokratski stranki, dal je kakor znano, tudi povod za razbitje vladne koalicije in za uvedbo radikalne volilne vlade. Sploh pa so se vse stranke bodisi iz ustavnih, programatičnih ali iz osebnih nagibov razkrojile v drobce in korakajo v volilni boj podvojene, potrjene ali pa celo počtvorjene.

Izgledi v delazmožni sestavi bodoče narodne skupščine postajajo brezupni. Splošno se že danes od strani samih političnih krogov priznava in predvideva, da bo bodoča narodna skupščina še slabša od prve, ki je bila ravno vsled svoje delanezmožnosti tudi razpuščena.

Vsi znaki torej kažejo, da se s hitrimi koraki bližamo neodoljivemu razkopju. Pa evo zakaj? Eventuelno obnovljena radikalno-demokratska ustavoverna koalicija bo silno oslabilna in ne bi mogla mirno razpolagati v skupščini s tako večino, da bi mogla mirno izvesti ustavo in z njo združene zakone o občni upravi in samoupravi, kakor tudi druge zakone, ki že vsakdanje ljudske potrebe nujno zahtevajo (ureditev gospodarstva

Aleš Potočnik:

Zaščitniki Slovenstva.

Naš nekdanji kruto zatirani narod, ki ni imel nikdar zaščitnikov in čegar vladajoče stranke so bile vse prej kakor slovenske, je z ustanovitvijo Jugoslavije dosegel svoj varen pristan. da se mu ni več bati za obstoj. Slovenski jezik, doslej brezpraven, je mahoma postal državni in uradni jezik; šole, ki so nas samo raznarodovale, so postale naša last in služijo vzgoji mladine v našem duhu; najvišja mesta v državi upravljajo dostopna sposobnim našim ljudem, mesta, odkoder se je odločevalo o nas preko nas, brez nas in proti nam. Naših obupnih borb za najprimitivnejše človeške in državljanske pravice je konec in z vsilo se lahko lotimo gospodarskega in kulturnega življenja, za koje smo mogli delovati pod tujcem samo s cepjeno silo, kajti glavno naše delo in energija se je porabila v borbi za obstoj naroda kot takega.

Zdaj, ko so nam šole, ljudske, srednje in visoke privržene po naravi, kakor je to bilo dano vsem drugim narodom, zdaj ko imamo jamstvo za obstoj našega naroda v naši Jugoslaviji, zdaj se oglašajo neobstojni zaščitniki Slovenstva, da opozarjajo na nevarnost pogina, ki je ni, da povzdigujejo visoko v svoj demagoški brezobraznosti ščit Slovenstva, ki jim je bil vednohekuba.

Javili so se zaščitniki: klerikalci in poklerikaljeni socialisti. Lepa družba se je našla, res lepa, ki si

in prometa, enoten davčni sistem, agrarna reforma in kmetijstvo, delavski zakoni, uradniška pragmatika itd.) Ako pa bi v najugodnejšem slučaju tudi prišlo do kake širše ustavoverne koalicije, bi bila ista le od prehodnega značaja, to pa vsled latentnega razkroja, ki se zlasti pojavlja v strankah tedaj, ko sodelujejo v vladi.

Na drugi strani bi se moglo zgoditi, da se vse revizionistične stranke kot zaklete sovražnice Vidovdanske ustave združijo v en večinski blok, ki bi strmoglavil vlado v skupščini. S stališča političnega demokratizma in sedanega parlamentarnega sistema, ki je tekom zadnjih let dokazal svojo nezrelost in nesposobnost, bi se morali večinskemu bloku poveriti vladni posli. Posledice takega početja ležijo na dlani. Heterogeni blok bi bil mogoče edin v gotovih točkah revizije, pokazal bi pa popolno nesposobnost pri urejanju vseh ostalih državnih poslov. Nastopil bi razkroj državne politične uprave, ustavne borbe bi bile brezkončne, po celi zemlji pa bi se razpasle krvave plemenske borbe in v splošnem kaosu bi zadržala pravcata meščanska vojna, ki bi vodila v končni razpad. Mimogrede bodi omenjeno, da v svoji brošuri »Naša domačija« (september 1922) zastopam stališče stanovskega zastopstva v narodni skupščini in v vseh samoupravnih korporacijah, ki se ima uvesti postopne depolitizacije in to v sporazumu vseh političnih činitelev. Toda mesto sporazuma se nadaljuje strastna strankarska borba brez vsakega izgleda na povoljen izhod.

Ze izid predstojecih volitev bo dokazal, da stojimo tik pred razsulum. Edini izhod iz situacije bi bil le še, da se vse nacionalistične in nadstrankarske organizacije četnikov, dobrovoljcev, orjunašev, Nar. obrane, skupno s stanovskimi organizacijami združijo na programu »Izvedba ustave« v en blok proti vsem rušilcem ustavnega reda, ki naj bi v kritičnem momentu izdejsvoval, da se sestavi ne-strankarska narodna vlada za spas države.

prisvaja pravico nastopati v obrambo Slovenstva zdaj, ko ni več ogrožen! Kje ste bili doslej, vi goreči Slovenci, ki vas kar zona obliva, pri nevarnosti pogina, ki grozi slovenskemu narodu v tej državi? Pogledimo si iz lica v lice! Ali niste to vi, ki vam je bil moto, da je narodnost paganstvo? Ali niste to vi, ki ste trdili, da je bistvo Slovenstva katoličanstvo? Ali niste tisti škarnjoti, ki ste hujskali narod na svoje osvoboditelje? O, kandelabrski govorniki! Ali ste že pozabili denuncijantske okrožnice, ki je marsikateremu ročaku prinesla do persekucij muk in smrti? Ali niste to vi, ki ste zahtevali naj se slovenski politiki postavijo na najnevarnejše fronte, da se izkaže tisočletna zvestoba sužnjem? Ali niste to vi, ki ste izpremenili Talijin hram v dobičkanosno podjetje za svoje pristaše? Ali niste to vi, ki ste vseučiliški fond izročili svojem trgovalskemu podjetju v trgovske spekulacije? Ali niste to vi, ki... Dolga, predolga je vrsta vaših grehov, celo vaše dejanje in nehanje sestoji iz samih zločinov proti slovenskemu ljudstvu. Ali vas ni sram, da se sedaj, ko nihče, zaščite ne potrebuje, kakršno ponujate vi, postavljate za predstavitelje najčistejšega Slovenstva in bijete plat zvona, vi mežnarji in grobokopi naroda! Jama, ki ste mu jo kopali, grozi vam in zaupamo v zrelost in uvidevnost našega ljudstva, da vam jo bo prej ali slej odkazalo za vedno.

Modna in športna trgovina
za dame in gospode

P. MAGDIČ
Ljubljana, nasproti glavne pošte.

Največja izbira damskih oblek, bluz,
plaščev in nakitnih predmetov, dalje
klobukov za gospode, perila, kravat
in drugega.

„SAVA“

Opšte osiguravajoče
dioničarsko društvo
ZAGREB

„CABA“

Opšte osiguravajoče
dioničarsko društvo
ZAGREB

Generalno zastopstvo za Slovenijo
V LJUBLJANI

Sv. Petra cesta št. 2

Posluje v vseh zavarovalnih strokah.

MODNA KROJAČNICA
JOŠKO SUŠNIK

LJUBLJANA

Prometni zavod za premog
d. d.

v Ljubljani

prodaja

iz slovenskih premogovnikov
**velenjski, šentlaniški in
trboveljski premog**

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah
premogovnikov, za domačo uporabo, kakor tudi za
industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks vsake
vrste in vsakega izvora

ter priporoča posebno

I^a čehoslovaški in angleški koks za
livarne in domačo uporabo, kovaški
premog, črni premog in brikete.

NASLOV:

Prometni zavod za premog, d. d. centrala v Ljubljani, Miklošičeva c. 15/II.
Podružnica v Novem Sadu (Bačka).

Semena

na debelo in drobno
za polje in vrt priporoča

Sever & Komp.

Ljubljana. 1-9

Pišite po cenovnik!

Otroški vozički

zložljive lesene stolice za
otroke, ki služijo obenem
kot mizica, razni igračni
vozički z in brez košare,
šivalni stroji in dvokolesa,
so najcenejši: „TRIBUNA“,
tovarne dvokoles in otro-
ških vozičkov v Ljubljani,
Karlovska c. 4.

Zobna pasta

„**AIKADONT**“

Ustna voda

MANUFAKTURNA
VELETRGOVINA

HEDŽET & KORITNIK

LJUBLJANA

FRANČIŠKANSKA ULICA 4

BRZOJAVI: HEDŽET

TELEFON 75

Kupuje in prodaja
... vse vrste lesa

IMPEX
družba z o. z.

LJUBLJANA

Lastna žaga
v Bohinjski Bistrici

ZOBNA
KREMA

NAJBOLJA

DIVADENT

DOBI SE
POVSOD

„SLOGRAD“

Slovenska gradbena in industrijska d. d.

Telefon Inter. 180.

Telefon Inter. 180.

Tehnična pisarna Ljubljana, Sp. Šiška,
Frankopanska ulica 151.

Izvršuje: stanovanjske hiše, trgovska poslopja, mo-
derne industrijske zgradbe, betonske in železobetonske
konstrukcije, vse vrste vodnih naprav na podlagi
25 letnih izkušenj. Specialiteta: železobetonske cevi
za vodne naprave in vodovod.

Zastopa: Patent Dr. inž. Emperger-a za izvrševanje
konstrukcij iz armiranega betona z litoželeznimi vlož-
kami za visoke tlačne napetosti (kakor pri skladiščih,
„silo“ mostovih in podobno). Izdeluje: vse vrste teh-
ničnih projektov in statičnih proračunov. Parna žaga.

INSTANČANJE, PLAKATIRANJE IN VSO
DRUGO REKLAMO

oskrbuje v tu- in inozemstvu
po originalnih tarifnih cenah

ALOMA COMPANY

družba z o. z.

LJUBLJANA | BEOGRAD
Kongresni trg št. 3. | Sremska ulica br. 9.

Oficijelno zastopstvo
Praškega vzorčnega velesej-
ma v Pragi od 11. do 18. marca
in od 2. do 9. septembra 1923.

PRODAJA TRGOVSKIH

ADRES

po določenih strokah in
krajih naše kraljevine.

Proračuni brezplačno.

Inse irajte v „**JUN**“!

MODNA TRGOVINA

A. ŠINKOVIC
NASL. K. SOSS

LJUBLJANA

Mestni trg 19.

CENE ZMERNE!!

Ing. dr. Miroslav Kasal

oblasveno poverjen stavbeni inženir
in mestni stavbenik

Ljubljana, Mirje št. 11.

Izvršuje in projektira vsakovrstne
visoke zgradbe, vodne zgradbe,
železobetonske stavbe itd.

Autogaraža
AUTODELAVNICA

A. Thaler

LJUBLJANA

GLINCE 37.

ŽELEZNATO VINO

lekarnarja PICCOLI-ja v
Ljubljani, Dunajska cesta,
krepča oslabele malokrvne ljudi.

Cevlje kupujte od domačih
tovarn tverke Peter Kozina & Co. z
znamko „Peko“, ker so isti priznani
najboljši in najcenejši. G avna za oga
na drobno in na debelo Ljubljana,
Breg 20 in podruž. Aleksandrova c. 1.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

Podružnice:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

ŠELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 1.

Brzojavi:
TRGOVSKA.

(PREJ SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA)

Telefon: 139,
146, 458.

Kapital in rezerve Din. 17.500.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Ekspoziture:

Konjce
Meža-Dravograd
Ljubljana (menjalnica
v Kolodvorski ulici).

LJUBLJANA, Mestni trg 5

O. BERNATOVIC

KONFEKCIJSKA TRGOVINA

DELNIŠKI KAPITAL
Z REZERVAMI

Din 4.000.000

BRZOJAVKE: TEXTILIA

LJUBLJANA

TEXTILIA

LJUBLJANA

TELEFON 177

TRGOVSKA IN INDUSTRIJSKA D. D.

DELNIŠKI KAPITAL
Z REZERVAMI

Din 4.000.000